

Szerkesztőség és kiadóhivatal

Makó, Kazinczy-u. 3.

Megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Fontosabb alkalommal hétfőn reggel is.

M A K Ó I FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva:

Félévre . . . 3 K 50 f.
Egy óra . . . — K 60 f.

Vidékre postán küldve:

Félévre . . . 7 K — f.
Egy óra . . . 1 K 20 f.

Hirdetések díjszabás szerint.

Főmunkatárs telefon száma 63.

Főmunkatárs:
Dr. KISS PÁL.

Felelős szerkesztő:
ESPERTSIT JÁNOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 110.

Eltáncolt királyság

Makó, okt. 5.

Középiskolai fokon szerzett tanulmányunkból Portugáliáról emlékeztünkben megmaradt annyi, hogy fővárosa Lisszabon. Ékessége a királyi palota, ahova a Braganzai-ház költözött be uralkodónak. Kormányformája: alkotmányos diszitményekkel szelidített királyság. Serdültebb korunkban bővült a tudásunk. Még pedig a színházban, operette-színpadon. Dudoltuk a „Nap és Hold“ kedves melódiáját, amelynek derűs szövege kioktatott a portugálról, aki vigan dudál. S világszenzáció központjává emelkedett Lisszabon, amikor uralkodója és egyik fia diszhintón baktattak a halálba nyílt utcán. A szenzáció maradéka az a királyfi, aki most, már mint király menekül köztársasággá hirtelenedett országból. Soha oda vissza nem térhet többé királynak, mert palotája ormáról a monarchikus fehérkék zászlót elkergette a republikánus fehér-zöld lobogó.

Pedig, jól jegyezzük meg, az ő uralkodásának is az a forrása, amelyet dogmának hirdetett Vilmos császár az ő legutóbb tartott beszédjében. Isten kegyelméből való volt az ő uralkodása is. Ez a kegyelem pedig, így tanultuk, hártalan. Kivált ha az ember olyan mélyen vallásos, aminő Mánuel király volt. De a kegyes embert megpróbáltatásokon át vezeti a gondviselés a teljes megdicsőüléshez. A megpróbáltatás a kísértések láncolata. Mánuel már az első kísértésnél elbukott. Beleharapott a tilalomfa gyümölcsébe, amelyet Haby-Daisy variétáncosnő nyújtott át neki. Néhány ezer millreison tul kirá-

lyi koronájával fizetett érte. Nagy ár egy megpróbáltatásért s szörnyű megaláztatás, hogy Emánuel immár kénytelen odaállani a trónkövetlők légiójába, amely zavaros események sánca mögül lesi, hogy a megpróbáltatás véget érjen. Ma már Portugália köztársaság. Van-e versirója, nem tudom. De akadni fog egy, aki vigan eldudolja, hogy volt egyszer egy király, aki Haby-Daisy ballerínával eltáncolta a koronáját.

Portugália köztársaság

Forradalmi kormány

Ragyogó estély volt hétfőn a Necessitades-palotában Fonseca braziliai elnök tiszteletére Mánuel király vidáman társalgott vendégeivel és fölötte kitüntette esküdt ellenségeit figyelmességével. Együtt ültek királyasztalánál azok, a kik a nagy drámat előkészítették.

Kedden délelben, őrség felváltáskor, a kaszárnyából kivonultak a kis csapatok. Mintha őrségre mentek volna. Valójában ezek voltak a kiszemelt és kipróbált csapatok. Nagy kerülő utakon vonultak a Necessitades-palota felé. Délután egy órakor ágyulövés dörögött el az Adam Astor cirkáló hajójáról. Előbb egy, aztán a San Rafael páncélos viszonozta az ágyulövést.

Ez volt a jel. A főváros lakossága még föl sem ocsudott meglepetéséből, mikor a királyi palota már be volt kerítve.

Dörögtek az ágyuk, egymásután csaptak le a nehéz ágyugolyók a király kertjében, akárhány a palota fedelén ütött be.

Mikor eldőrdült Capo Blanco felől az utolsó ágyulövés, nagy tömeg vonult a fővárosba. Nyolcezer főnyi parasztnép volt, a fővárosba jött a forradalmi bizottság intésére. Ezzel el volt vetve a kocka. A királynak jelentették, hogy a nép is fellázad s most már Mánuel király kész volt menekülni. Beesteledett. A Necessitades-palota ablakai sötéten meredtek a Tajóra.

Hol van a király?

Senki sem vette észre a városban, mikor menekült a király. Egy verzió szerint a braziliai elnök hadihajója, a Sao Paolo vette fel fedélzetére. Fonseca elnök gőzszázadot küldött a Necessitades palotáj kertje alá és az vitte a hajóra Mánuel királyt és az özvegy anyakirálynét. Altitól a forradalmi bizottság tudott a király szökéséről, de nem akarta akadályozni Van egy hír arról is, hogy Alfonso Czasta a forradalmi bizottság hat tagját azzal bizta meg, sőt becsületbeli kötelességükre tette, hogy örködjenek a király élete fölött.

A miniszterek el akarták kiséni a királyt, de Mánuel nem engedte, hogy sorsában más is osztozzék Elbucsuzott minisztereitől és egyedül anyja ment vele. Hír szerint a király már uton van Anglia felé.

Egy másik verzió szól, hogy Mánuel király az özvegy királynéval egyenesen Cintrába menekült, ott várja be az angol ágyunaszadot, a mely egy britt hadihajóra fogja vinni.

Kikiáltották a köztársaságot

Páris, okt. 6.

Tegnap esti kelettel jelentik egybehangzó táviratok, hogy Lisszabonban nagy lelkesedéssel proklamálták a köztársaságot. Ezte hat órakor a Don Pedro-téren sok ezer ember gyűit össze és éltette a forradalmat. A középületekre kitézték a köztársaság lobogóját. A nép örömmámorban uszik.

A portugáliai republikánus párt vezetői, a kik a forradalmat intézték, a következő:

Mohado Bernardo, volt közmunkaügyi miniszter, egyetemi tanár.

Jose Almeida ügyvéd.

Alfonso Costa képviselő és ügyvéd, a kit azonban nemrég kizártak a képviselőházból, mert szavá tette az udvari háztartás körül előfordult szabálytalanságokat.

Comez közigazdász.

Celestino Blmeida orvos.

Hozzájuk csatlakozott Maldas admirális, a ki a hadihajók tegnapelőtti akcióját intézte.

Costa a minap Párisban a következő kijelentést tette:

— Takarékoskodni fogunk a vérrel. Olyan forradalmat fogunk

csinálni, melyet az egész külföld el fog ismerni, mert remélhetőleg a forradalmárok nem lesznek olyan ostobák, hogy a király életére törjenek.

Mánuel király portugál földön

London, október 6.

Vigoból jelentik a Daily Mailnek, hogy Mánuel király Cassaesben, Lisszabontól nyugatra huszonhat kilométer távolságban van.

A köztársasági kormány

Lisszabon, október 6.

Megalakult a köztársaság ideiglenes kormánya. Az elnök Bernardo Marchado volt miniszter, tagjai pedig: Pitha tengernagy, Alfonso Costa, Almeida Braga és Zoa Menemes volt képviselők.

Katholikusok a püspök ellen

Áttéréssel fenyegetnek

A „M. F. U.“ tudósítójától.

Alsókubin, okt. 6.

Richter János országgyűlési képviselő ügyében tegnap szenzációes fordulat történt. A római katolikus hívők tömegsztrájkra készülnek Párty szeptesi püspök jogtalan rendelkezése ellen. Mozgalom indult meg az iránt, hogy több lipó- és árvamegyei egyházköztség hívei tömegesen áttérnek a luteránus vallásra. Párty püspök erőszakoskodásaival és avval indokolják ezen lépést, hogy méltatlan papokat szere a hívőkre, (tiltakozásuk ellenére) rá erőszakolni, akik a római katolikus vallást és ennek szentségét egyenesen guny tárgyává teszik.

Tegnap Alsókubinban e tárgyi tanácskozás volt, amelyen lipóme gyei, hruszkini, turdosini, kraszna horkai, szluhai és árvanagyfalui kiküldöttek vettek részt. Az áttérés számát az illetők állítása szerint tízezerre lehet tenni. A Párty püspöl és Richter János képviselő közt konfliktus ügyében október 4-én nagyobb számú küldöttség jelent meg Csaplovits Simon főispánnál, arrkérve őt, hogy hasson oda, hog Richter plébános ügye minél előbb kedvező elintéztést nyerjen.

Ajálja a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ujonnan, a modern kor igényeinek megfelelően berendezett üzletét a Fővárosi elsőrangú cégeknél több éven át mint szabász működtem, mely elég garanciát nyújt arra, hogy a legkényesebb igényeket is kielégítem.

BIRÓ JÁNOS férfi szabó Makó

Dessewffy tér 4. szám alatt. Tőkegy féle-ház.

— Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Mindennemű öltönyök a legújabb divat szerint, izléses kivitelben, legjutányosabb árban készíttetnek. — Elsőrendű munkások felvétetnek.

Nagy választék hazai és külföldi szövetekben.

Pontos és figyelmes kiszolgálás.

Elsőrendű munkások felvétetnek.

Honvédi állapotok

Türelhetlen helyzet

— *Lapunk tudósítójától* —

Makó, okt. 6.

Naponta hirt adunk az olvasó közönségnek arról, hogy a rendőrléghelység feljelentette azokat a háztulajdonosokat, kik udvaraikat nem tisztogatták ki és ez által nem tetek eleget a hatóság azon intézkedésének, melyet a kolera veszedelm ellen való védekezésre kiadott. Nagyon helyes, hogy a hatóság mulasztókkal szemben a törvényteljes szigorával jár el, mert csak a kellő tisztaság fenntartása mellett lehet reményünk arra nézve, hogy az ázsiai rém elkerül bennünket.

Mikor ekként a kolera ellen való védekezésről beszélünk, lehetetlen hogy meg ne emlékezzünk a Honvéd városrészben tapasztalt *botrányos egészségügyi állapotokról*.

E városrész mindig mostoha gyermeke volt Makóvárosának. Pedig az ott lakó polgárok tehetségük-höz mérten éppen úgy hozzájárulnak a közterhek viseléséhez, mint a főtéren vagy bárhol lakó gazdag polgárok. Miért mostoha gyermekei hát ezek Makóvárosának?

De nézzük miként és miért veszélyezteteti a Honvéd városrész sa Makóváros közegészségét?

Azt mindenki tudja, hogy a Honvéd városrészben egy csatorna elvonul végig, melynek nincs szabályos befolyása, így vannak vízfolyások, mint télen elpárolgásával, poshadásával megfertőzi a levegőt és a különféle fertőző bántalmaknak képezi tenyészgátját.

Azt is tudja mindenki, hogy a Honvéd városrész lapályos területen épült, hol ez idő szerint, bár ugyszólván még eső sem volt, mégis annyi a betegségek tenyészgombáit termelő töcsa, mint a fán a levél.

A hatóság ezeknek a töcsáknak lecsapolására, sem a fűcsatorna poshadt vizének elvezetésére dacára annak, hogy a kolera itt van a nyakunkon nem tett semmit.

E soraink arra vannak szánva, hogy a hatóságot tette serkentjük, mert nem ér az a tervezgetés, mely a honvédi vizek lecsapolására eddig folyt, egy fabatkát sem. Itt tenni és pedig gyorsan tenni kell valamit! *Le kell csapolni a Honvédban levő vizet azonnal*; mert ha tényleg Skitüt a kolera, a Honvéd városrész lesz az, hol a *fekete rém meglizenedti a lakosságot* és akkor nem sokáig érünk azzal, hogy azt mondjuk, hogy ezért a hatóságot terheli a felelősség.

A hatóságnak már most el kell magától — a szükséges intézkedések megtétele, a honvédi botrányos egészségi állapotok megszüntetése által — hárítani a felelősséget, mert féltő, hogy majd késő lesz!

Tánciskola megnyitás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy az őszi

táncanfolyamot
október hó 20-án megkezdem,
melyre beiratkozni bármely időben
lehet Barcsai-utcai házamban.

Tisztelettel:

Érdeky József,
okl. táncitanító.

NAPI HIREK

— **Meghívó.** A makói függetlenségi és 48-as II-ik olvasókör e hó 9-én (Vasárnap) délelőtt fél 11 órakor Megyeház-utcai saját helyiségében közgyűlést tart. A gyűlésen az e hó 30-án végbemenő megyebizottsági tagsági helyekre ejtik meg a jelöléseket a makói III-ik kerületbeli választó polgárok. Nemcsak a kör tagjait, hanem a III-ik kerületi összes választópolgárokat is tehát a kör elnökségének a megbízásából ezuton hívom meg erre a közgyűlésre. Makó, 1910. okt. 5 Tisztelettel *Dr. Kiss Pál*.

— **Színészek a Kossuth-szobornál.** *Mariházy* Miklós színtársulata, mint minden évben, úgy az idén is kegyeletes ünnepélyt rendezett az aradi gyásznapi évfordulója alkalmából. A színtársulat tagjai teljes díszben és teljes számban megjelentek a Kossuth-szobor előtt, hol *Bakó* Lajos, a színtársulat tagja szép beszéd kíséretében díszes koszorút helyeztet el a szobor talapzatán. A lélekemelő ünnepségen nemcsak a színtársulat tagjai vettek részt, de képviselve volt ott a legtöbb hivatal is, nemkülönben a polgárság szép számmal jelent meg. Este hat órakor ugyancsak a színtársulat folytatta a kegyeletes ünnepelést. A színház erkély része előtt óriási közönség jelent meg, hogy tanuja legyen a színtársulat kegyeletes ünnepének. A megjelent közönség nemcsak nézője volt a szép ünnepségnek, de egész hazafias lelkesedésével részt is vett abban. A színtársulat esti ünnepelését a zenekarnak játéka nyitotta meg. Utána a színtársulattal együtt a *Margittay* Gyula szavalta el nagy hatással Balta Miklósnak „Október 6” című költeményét. Este a gyásznapi emlékére „Cskay brigadérost”, *Herzeg* Ferencnek, e szép történelmi színművét adták. Az előadásról színházrovatunkban tudósítunk.

— **Bizottsági ülés a megyén.** A vármegyei kórházi bizottság holnap, pénteken délelőtt 11 órakor *Hervay* István alispán elnöksége alatt a kórházi szénészükséglet beszerzése végett ülést tart.

— **Makótól segélyt kérnek.** Tömörkény községben nemrég óriási pusztításokat okozott az az emlékezetes vihar, a mely az ország majd minden részében föllépett. A kis község földjein és házaiban a vihar okozta károkat fölbecsülték már s azok körülbelül *negyedmillió koronára* ruagnak. Csongrád megye alispánja átirt Makó városához és segélyt kér Tömörkény község számára. A polgármester a kérelmet be fogja terjeszteni a közgyűlésnek.

— **Rankl bocsánatot kér.** Ismeretes dolog, hogy *Rankl* József városi képviselő az elmúlt évben egy beadványban becsületsértő kifejezésekkel illette *Rákossy* Gyula rendőrkapitányt. Miután a sértések olyan természetűek voltak, miket a kapitány el nem hallgathatott, a szegedi kir. törvényszéknél Rankl ellen vádat emelt, mit a kir. ügyész is magáévá tett. Ebben az ügyben szombatra van kitűzve a főtárgyalás. Rankl azonban úgy látszik, hogy fél a szombati tárgyalástól, azért ma a törvényszékhez a következő beadványt intézte:

Rákossy Gyula Ur Makó város rendőrkapitánya feljelentése folytán ellenem büntető eljárás tétett folyamatba Makó város képviselőtestületéhez 1909. év március hó 6-án kelt 3589 szám

alatt és 1909. június 4-én kelt 8367 szám alatt benyújtott két indítványomban foglalt sértő kifejezések miatt. Saját elhatározásomból ezennel kijelentem, hogy nekem Rákossy Gyula ur személyét sérteni egyáltalán szándékomban nem állott és én indítványaimat, mint városi képviselő, tisztán közérdekből tettem meg. Belátom azonban, hogy a jogos bírálathatárait szándékom ellenére túlléptem és épen ezért az indítványomban foglalt sértő kifejezések miatt Rákossy Gyula ur előtt sajnálkozásomat fejezem ki és tőle bocsánatot kérek.

Azt hisszük azonban, hogy *Rankl* József nem fog célt érni bocsánatot kérő nyilatkozatával, mert az ő cselekménye tekintettel arra, sértéseivel köztisztviselőt érintett, hivatalból üldözendő, így azt a főkapitány vissza sem vonhatja.

— **Járdát kéri utca.** *Dobsa* János és társai Kis Ernő, utcai lakosok ma kérvényt adtak be Makó város képviselőtestületéhez, melyben utcajuknak téglajárdával való ellátását kérik. A kérelmet a legközelebbi közgyűlésen tárgyalja a város képviselőtestülete.

— **Betiltott országos vásár.** A miniszter a terjedő kolera járvány megállítását véget egymásután tiltja be az országos vásárokat. Alig van nap, hogy ilyen betiltásról ne értesítene a miniszter Makó város tanácsát. Ma is érkezett Makó városához ilyen tilalomról szóló értesítés, mely szerint a győri országos vásár tartását tiltotta be a miniszter.

— **A társadalmi egyesület táncestélye.** A makói társadalmi egyesület 9-én (Vasárnap) este rendezte most kezűlő évadban első estélyét a „Korona” emeletén levő saját helyiségeiben. A táncestély vasárnap este 8 órakor kezdődik, a belépő-díj személyenként 1 korona. Az estére szóló meghívókat már szétküldözte a rendező bizottság, mely arról is gondoskodik, hogy e mulatságon résztvevőknek minél kellemesebb estét szerezzen. Különben a mint a jelek mutatják, az estély iránt nagy az érdeklődés s a közönség teljesen megtölti a tágas tánctermet ezen az estén. Felülfizetéseket köszönettel fogad s hirlapilag nyugtázza a rendezőséget.

— **Egy hullaház kijavitása.** A város a miniszternek egyik rendelet értelmében néhány évvel ezelőtt minden temetőben hullaházat állított fel. Minthogy azonban a város ezeket a hullaházakat felállításuk óta nem javította, azok meglehetősen rozoga állapotba kerültek. Különösen rossz állapotban van a római katolikus temetőben levő hullaház. Ez okból a római katolikus egyház az iránt kereste meg Makóváros tanácsát, hogy ezt a hullaházát, mielőtt az még teljesen bedölné, javíttassa ki.

— **Szökéék nem békültek ki.** Fővárosi híradás alapján mai lapunkban megírtuk, a mit különben a budapesti lapok is közöltek, hogy *Dr. Szőke* Jenő, a szécsényi tragédia hőse kibékült a feleségével. Ez a hír, mint most fővárosi tudósítónk értesít, nem felel meg a valóságnak. *Szökéék* nem békültek ki. *Szökéné* nővérrel tegnap a fővárosi, dohányutcai templomban volt. Megkérdezték, kibékült-e már az urával?

— Oh, istenem — kiáltotta a haragtól pirosan — mi mindent irnak rólunk az ujságok. Nászut . . .

Velence . . . Elutazás . . . Kibékülés . . . Szó sem igaz! Hiszen láthatja, itt vagyok Budapesten és nem Velencében. *A férjem egy szanatóriumban van* és sajnos, még nem békültünk ki. Oh, pedig mennyire szeretnék . . . Vétkeztem, vétkeztem, igen nagyot vétkeztem, de nem bűnhődtem meg érte? Némelykor azt hiszem, hogy meg kell örülnöm, mikor látom, hogy a nyilvánosság folyton kutatja minden lépésünket, minden mozdulatunkat. Gondolják, hogy meghaltam.

Könyek gyűltek az asszony szemebe és alig hallhatóan rebegte:

— Talán jobb is lenne.

Salzerne, a kinél *Szökéné* most lakik vigasztalta nővérét, hogy majd jóra fordul még minden.

— **Ki az ezüst óra** Annak idején mi is megemlékeztünk róla, hogy július 17-én *Bády* László vásott gyerek a marosi fürdő egyik öltözőfülkéjéből egy kettős fedelű ezüst órát lopott el. Az óra még akkor megkerült, csak a tulajdonosa nem jelenkezett érte a rendőrkapitányi hivatalnál, ezért most a rendőrhatóság az óra tulajdonosát keresi.

— **A továbbszolgáló altisztek.** A honvédelmi miniszter megkereste a törvényhatóságokat, hogy a hat évig szolgáló altisztek hivatali alkalmazását biztosítsák épúgy, mint eddig a katonaságnál tizenkét esztendőig szolgált altisztekét. Ebben az ügyben Tolnamegye hozott határozatot, mely szerint fölirt a honvédelmi miniszterhez, hogy a leiratban foglaltaknak nem hajlandó eleget tenni s azt javasolja, hogy a miniszter a hat évig szolgáló altisztekről gondoskodjék az új véderőtörvényben. Tolnamegye a föliratot megküldte az összes társtörvényhatóságoknak. Csanádmegye is megkapta.

— **A kaszinó új épülete.** Az ideai kaszinó épületét rövid idő múlva átadja a vállalkozó. Addig is, míg a végleges átadás megtörténik, az egleleti nagy terem és a földszinti olvasó szoba már a mai naptól a tagok rendelkezésére áll.

— **Leforrázott kis gyermek.** A szülők gondatlansága következtében már egyszer történt a kis gyermekeknek szerencsétlensége, sőt nem egy izben következett be azoknak halála is. Az alábbi esetben is az anya gondatlanságának kell betudni, hogy 8 éves kis leánykája a forróvizbe esett és iszonyu égési sebeket szenvedett. Maga az eset a következő: *Szűcs* Ferencné tegnap az ebédhez készülődött és egy edényben vizet forralt. Mikor a víz javában forrott, levette azt a tűzről és a konyha közepén helyezte el. Ekkor neki kívül akadt valami dolga és *Rozália* nevű 5 éves kis lányát hagyta a konyhában. Mikor az anya bejött, a forró vízben találta kis leányát, leforrázva. A gondatlan anya ellen a rendőrség megindította az eljárást. A kis leányt pedig a megyei közkórházba vitték, hol most ápolják.

— **Makói asszony és a lelenefiu.** *Úrge* Mária makói asszony már tavasz óta egyik rokonánál Temesvárott tartózkodott, hol ugyancsak egy *Kis* Vilmos nevű 8 éves lelenefiu is volt gondozásban. Néhány nappal ezelőtt *Úrge* Mária eltűnt Temesvárról, de elcsalta magával a kis lelenefiut is. Ezért most átirt a temesvári gyermekmenhely igazgatósága és kéri a lelenefiu visszakísérését.

— **Táncmulatság.** A makói gépész kar október hó 16-án, Kolompár

Béla teljes zenekara közreműködése mellett a „Korona“ szálloda összes emeleti termeiben, az elagott makói iparosok segélyezésére zártkörű táncvigalmat rendez. Belépő-díj: Személyenként 1 korona 20 fillér.

— **Az osztályorsjáték huzása.** Az osztályorsjáték huzásán 10.000 koronát nyertek: 47976 52639. 500 koronát nyert: 56204 2000 koronát nyertek: 2041 2580 3006 9759 12926 16529 19580 19625 26039 36873 49576 39800 44850 47365 52206 55671 57855 61939 55803 68482 71186 73263 77768 78359 80637 81836 84058 85979 87219 88245 89109 94669 95239 105115 105281. 1000 koronát nyertek: 2933 4633 14980 16087 19959 21170 22454 23514 31294 32291 32865 33672 34152 36969 39981 41606 42180 45562 47560 55488 59208 62247 66470 68438 68528 69763 71446 72531 7553P 76447 76755 69070 79117 81402 92648 93301 93760 94359 99178 104244 107569. Azonkívül kihúztak 500 és 200 koronás nyereményeket. A következő huzás holnap lesz.

— **A kolera terjed.** Ez ellen minden módon védekezni kell. Első föltétele a tisztaság. Az ember tisztán tartja házát, háztájékát részben már elszigetelte magától a veszedelmes betegséget. De ez nem elégséges, gondot kell fordítani saját magára, különösen a *szájüreget, a fogakat* kell tisztán tartani a ma legjobbnak bizonyult *Professor Richter-féle fogporral és Dr. Papp-féle szájvízzel.* Makón *Lukács Ferencz* gyógyszerészeti laboratóriumában készül az Aradi-utcán, ugyanott a gyógyszerárban kapható o'c'só.u., hogy a legszegényebb ember is hozzá juthat.

— **Anyakönyvi hírek.** *Házasságra jelentkeztek:* Nagy István Károly Vadlövő Juliánával. — *Elhaltak:* Gulácsi Mária 1 napos korában.

— **Szökött lelen.** *Vizi* Erzsébet ma délelőtt jelentést tett a rendőrségen, hogy *Oláh György* 15 éves lelen fia tőle néhány nappal ezelőtt eltűnt és azóta nyoma veszett. A rendőrség körözi a lelenfiut.

A Haverda-ügy

A budapesti esküdttörvényszék előtt

— A M. F. U. tudósítójától —

Budapest, október 6.

Ma kezdődött a budapesti esküdttörvényszék előtt a Haverda-ügy harmadik felvonása. Két is érdekelt ma már a Haverda-ügy? — Unottan, mindenféle szenzáció — vigalmaktól menten kezdődött a más tárgyalás. A vádlottak is unottá lettek, ma már senkit sem érdekelnek. Mintha éreznék ezt a közönséges vádlottakként húzódnak meg a vádlottak főpadján mind a hárman.

A tárgyalás reggel fél tizkor kezdődik. *Dr. Balogh György* törvényszéki elnök vezeti. Szavazóbirák: *dr. Füzesi Zoltán* és *dr. Mikovich Lajos* törvényszéki bírák.

A közzéadot: *dr. Nagy Béla* képviseli. Védők: *Jánossy*; *dr. Dési Géza*, *Haverdánt*; *dr. Balassa Ármán*, *Vojtáért*; *dr. Gál Jenő*.

Balogh elnök: Megnyitom a fő tárgyalást. Tárgyalni fogjuk *Jánossy Aladár* és társai bűnügyét. Lépjenek elő a vádlottak.

Jánossy Aladár az elnök kérdésére elmondja, hogy pozsonyi szü-

letésű 34 éves büntetett előéletű, nőtlen.

Haverda Mária 31 éves, magánzó, elvált, büntetlen előéletű.

Vojtha Antal elleni vizsgálat iratait a bűnlelkekkel együtt áttéve a következő

vádiratot

terjesztem elő:

Vádolom a vizsgálati fogságban levő

I. *Jánossy Aladár* pozsonyi születésű, legutóbb budapesti lakos, 38 éves, római katolikus vallású, nejétől elvált, vagyontalan, sikkasztás és magánokirathamítás miatt két hónapi fogsággal büntetett előéletű terhelhet, a Btkv. 278-ik §-ába ütköző gyilkosság büntetében, mint közvetlen tettest:

II. *Haverda Mária* (volt *dr. Jarmatzky Sándorné*) szabadkai születésű, legutóbb budapesti lakos, 31 éves, római katolikus vallású, férjétől törvényesen elvált, egy gyermek anyja, büntetlen előéletű terhelhet a Btkv. 278-ik §-ába ütköző gyilkosság büntetével mint a Btkv. 99-ik §. 1. pontja szerinti felbujtót;

III. *Vojtha Antal* szabadkai születésű, legutóbb budapesti lakos, 38 éves, római katolikus vallású, nős, posta- és távirat-hallgató, vagyontalan, büntetlen előéletű terhelhet a Btkv. 278-ik §-ába ütköző gyilkosság büntetében, mint a Btkv. 60-ik §. 1. pontja szerinti felbujtót;

a most megnevezetteket azon az alapon vádolom, hogy *Jánossy Aladár*, a *Haverda Mária* és *Vojtha Antal* szándékos reábirása folytán özvegy *Haverda Boldizsárné* szül. *Szonkop Máriát*, *Szabadkán*, az úgynevezett „szegedi szőlők“ között 1910. évi április hó 19-én este háromnegyedhat óra körül a bűnjelkelt lefoglalt *Browning-rendszerű ismétlő pisztolyból* tett lövéssel előre megfontolt ölési szándékkal megölte.

A budapesti vádirat terjedelmes indokolása azt bizonyítja, hogy *Haverda Mariskának* érdekében volt, hogy édes anyját megöljék, és *Jánossy Aladár* tetteről tudomással is birt. A vádirat végén ötvennyolc tanu beidézését kéri az ügyészség.

Ezután következik a vádlottak kihallgatása.

Elnök: *Jánossy* maradjon itt, a többi vádlottakat vezessék le a fogságba.

Jánossy lépjen elő

— Bűnösnek érzi magát?

— Igen. Tessék kérdezni.

Az elnök kérdésére belekezd *Jánossy* a beszédjébe. Déli tizenkét óráig folytonosan beszél. Ekkor már annyira fáradt, hogy tíz perc szünetet adott neki az elnök, hogy magát kipihenje.

Haverda a felbujtó

Egész délelőtt a már nagyon ismert dolgokat mondta el *Jánossy*. Szünet után elmondja, hogy a revolvert egy régiségkereskedőnél vette. Majd így folytatja:

— Arra emlékszem, hogy *Haverda Máriával* arról vitalkoztunk, hogy *kinél* vegyük a revolvert. Ő ellenezte, hogy egy régiségkereskedőnél, mert egy régi pisztoly a döntő pillanatban csújtörtököt mondhat. A fegyvert *Vojthával* próbáltuk ki *Hüvösvölgyön*. Elutazásom előtt arra kért *Mária*, hogy *azt is agyonlőjsem, a ki anyját kísérni fogja*, nehogy az magához vehesse az öreg asszony érték tárgyait. Április 2-án részletesen megbeszéltük az alibit és másnap leutaztam *Szabadkára*.

Sokáig beszél még a gyilkosság tervéről.

A tárgyalás folyik.

A vonat kerekei alatt

Lefejezett asszony

— Lapunk tudósítójától —

Püspökladány, okt. 6.

Ma délután rémes szerencsétlenség történt a püspökladányi vasuti állomáson. Tolatás közben a vonat elütött egy siket öreg asszonyt és annak fejét *fromaliter* lemetszette.

A borzalmas esetről tudósítónk a következőkben értesít:

Ma délből 12 órakor a püspökladányi állomás közvetlen közelében egy vasuti átjárónál tolatott egy vonat. Arra ment éppen akkor *Nyitrai Jánosné* 57 éves napszámos asszony. A mezőről igyekezett hazafelé. A vasuti átjárón haladt keresztül, miközben éppen ott tolatott néhány vasuti kocsi.

Az asszony siket is volt és nem hallotta a kocsi kattogását. Éppen ekkor ért az átjáróhoz, mikor a tolató vonat ott haladt el.

Az asszonyt elütötte a vonat. Feje a kázan két kereke közé szorult és a kerekek össze zúzták a szó szoros értelmében a szerencsétlen asszonyt. Mikor a vonatot megállították, az asszony már ott feküdt a sinek mentén *életlenül fej nélkül*.

A debreceni kir. ügyészséghez azonnal jelentették telefonon a borzalmas esetet és azonnali intézkedést kértek, azonban az ügyészség a délutáni órákban nincs hivatalos óra és így nem intézkedhetek a sinek mentén fekvő hulla további sorsáról. A délután folyamán a holttest még ott feküdt a helyszínén érintetlenül.

Makótól mintegy másfélóránnyira 70 kat. hold prima szántóföldem — mely hagyomány és here alá is kiválóan alkalmas — öt holdas vagy nagyobb parcellákban egy, hat, vagy tízevres tetszés szerint szabad

Kiadó.
Pintér Miklós

kath. kántor.

SZINHÁZ

Műsor.

Pénleken: Obsitos operette, zónaelőadás.

Szombaton: Nőemancipáció operette, bérletben.

Vasárnap: d. u. Koldusgróf, este Luxemburg grófja.

Ocskay brigadéros.

A nemzeti gyászünnepély alkalmából *Mariházy* direktor Herceg Ferencnek remek történelmi színművét az „*Ocskay brigadéros*“ hozta ma este színre. A darab mint mindenkor, úgy ma is szép közönséget vonzott a színházba, *Margittay* brigadérosra, *Szentes János* Szörényi-je, *Pálffy Mariska* Dili-je, *Madás* palóca ma is kitűnő volt. A többi szereplők is a legjobb tehetségük szerint játszottak.

Örömmel

ajánlják egymásnak az egész országban a **Lukács-féle**

„**Harmat**“

krémet

mert eltünteti az arcról a szeplőt májfoltot pattanásokat s mindennemű arctisztaltalanságot. Kisimítja a ráncokat himlőhelyeket. Még korosabb egyéneknek is üde bájos ifju arcszint; az arcnyak karok és kezeknek megkapó szépséget elragadó bájt kölcsönöz.

Ára: 1 tégely harmat krém 1 kor. harmat puder 3 színben 1 kor. harmat szappan 1 korona.

Kapható: **egyedül** a készítőnél **Lukács Ferenc** „Mégváltó“ gyógyszer-tárában, Aradi-u. **Telefon szám 59**

Olesó bevásárlási forrás!

Meg nyílt Király Lajos

Női divat áruhaza Rotter Gyula

mellett a „Korona szálloda“ átellenében.

Olesó árban lehet beszerezni a legdivatosabb **női kabátokat**. Nagy raktár fehérneműekben: **női ingek, háló kabátok, és nadrágok, Clot, lüszter, schiffon alsók és kötények, Csecsemő és intézeti leány kelengyék, női Sapkák, Gyermekek ruhák, Szörnye gallérok és muffok.**

Nagy választék Szövet és csipke blúzokból és szövet aljakból.

Szabott árak!

Önt is érdekli, hogy **Károlyi Mihály** megnagyobbított főtéri festék kereskedésében **Óriási raktárt**

talál a legjobb **száraz- és olajfestékekben.** Padló-, koci és butor **lackok.** Parket és fenyőpalló **viasz.** Pormentesítő **olaj.**

Zománcmázak. Brunolin, politur. Aranyozók, szivacs, szarvasbőr, Aszfalt és kátránylemezek szavatolt jó minőségben kaphatók.

Terpentin, benzín, petrolum, elsőrendű gépkendő **olajok és zsirok.** Saját készítettésű **meszelők, kefék, ecsetek** — dus választékban.

Kiadó uri lakás.

A Rákóczy-utcában a Tok ár-féle telken épült házamban négy szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, kamra és pince helyiségekkel **kiadó.** haszonbérbe

— Értekezni lehet —

Biró Ferenczel

Batthyány-utca 2521.

Eladó uri házak.

A Hold-utca 15. és 17. számok alatti két elkülönített udvarral és kerttel biró házak kedvező feltételek mellett **eladók.** Tudakozódni lehet ugyanott 15. sz. a. lakó tulajdonosnál.

Mű koszorúhoz levelek és virágok nagy választékban kaphatók

GAÁL LÁSZLÓ

könyv- és papirkereskedésében.

Ház eladás

A főtér közelében a Návai Tamás és Lehel utcai sarok

Ház ^{szabad-kézből} eladó.

Értekezhetni Návay Tamás utca 129 sz. alatt.

GYÜMÖLCS-FA és rózsafa eladás.

Egy évet nyer az, aki gyümölcsfákat és rózsákat ősszel ülteti el. Már előjegyezhető a legfinomabb fajú alma, körte, barack, ringló, befőzni való aranyalma, cseresznye és meggyoltványok, továbbá szabad földön nemesített, 2 éves korával biró különféle fajú nemes rózsák, örökzöld thuyák, akácok stb

Breuer Gusztáv

mérnök makói belyomási faiskolájából, ahol a kivánt fajok személyesen is kiválaszthatók. Megrendelések és előjegyzések elfogadhatnak úgy kint a helyszínen a faiskolában, mint pedig BREUER ZOLTÁN Oran-gyalhoz címzet gyógyszer-tárában. (Telenfon szám 92.) Makón. A gyümölcsfák heti piacok alkalmával a püspökkert előtt beszerezhetők október hó második felébe.

Földeladás.

A rákosi tanyákszéli iskola szomszédságában

5 köblös szántó földem

a rajta levő épületekkel együtt nagy holdan-ként is örök áron, **ELADÓ.** szabadkézből

o Értekezni lehet **Patkós Mihály** házában o

K. Kiss Sándor

— tulajdonossal Fekete utca. —

Bérbe veszek **bolthelyiséget a főtéren**

(Lonovics sugár-uttól a Barcsay-utcáig) A helyiség egy vagy két szobából álló legyen, az egyik utcára nyíljon.

Cím a kiadóhivatalban.

Kitűnő hegyi **MUST** nagy mennyiségben **ELADÓ** Rozsnyai testvérek gyoroki pincéjében. **Hektója 36 korona.** Bővebb felvilágosítást ad **Rozsnyai gyógyszerész Aradon.** Ugyanott új berek is kaphatók.

Véber & Bárány

gyógyszertára az „Isteni gondviseléshez“

Szegedi-utca **Makó** Szegedi-utca

Vegy-, gyógyszerész- és higiénikus készítmények.

Mindenemű híres belföldi és külföldi engedélyezett gyógyszerész különlegességek — kötszerek — gummi-, pipere cikkek nagy raktára. Különösen ajánljuk az általunk készített legjobb hatású

arcz- és kézápoló **Ibolya-crémet**

mely 2—3 nap alatt minden arczot fehérré, simává s üdévé varázsol.

Ára: Az Ibolya Arc-crémnek 1 korona.
Az Ibolya Arckenőcsnek 1 korona.
Az Ibolya Szappannak 70 fillér.

Szabó üzlet megnyitás!

Van szerencsém úgy a helybeli, mint a vidéki közönség becses tudomására hozni, hogy Makón, Dessewffy tér 13. szám alatt, a Makói Ujság ujonnan épült bérházában a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

férfi-szabó divattermet

nyitottam, melyet a legújabb divatu angol és honi — gyártmányu, finom szövetekből rendeztem be. —

Miután szakképzettségem úgy a főváros, mint több nagyobb városokban sajátítottam el, főtörekvésem oda fog irányulni, hogy a nagyérdemű közönség legkényesebb igényeit is kielégíthessem és a nagy közönség ne legyen ráutalva, hogy modern ruhaszükségleteit nagyobb városokban szerezze be.

A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, vagyok mély tisztelettel

Ifj. Antal József,
uri szabó.

Legújabb, modern divat-szabás

Pontos és szolid kiszolgálás!